ECLI:LV:RIRT:2019:0118.1A33024318.3.S

Lieta Nr.1A33024318
Nr.1A-0045-19/26

SPRIEDUMS
Jūrmalā 2019.gada 18.janvārī

Rīgas rajona tiesa
tiesnese G.Lapiņa,
rakstveida procesā izskatīja /pers. A/ (*/pers. A/*), personas kods /personas kods/, sūdzību par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora p.i. 2018.gada 1.jūnija lēmumu Nr.30.7-22.11/2440.

Aprakstošā daļa

2017.gada 25.septembrī plkst.10.30 Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk - VID) Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Trešās nodaļas galvenā nodokļu inspektore Valsts amatpersona sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu BS Nr.004161. Protokolā norādīts, ka veicot pārbaudi (revīziju) SIA "/uznemums/", NMR kods /registracijas numurs/, juridiskā adrese /adrese A/, saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 246.pantu sastādīja protokolu par pārkāpēja /pers. A/ izdarīto administratīvo pārkāpumu: VID norāda, ka 2017.gada 4.jūlijā nosūtīts brīdinājums Nr.30.4-4.7.3/62528 par maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu, kurā norādīts, ka SIA "/uznemums/" 2017.gada 4.jūlijā nokavētie nodokļu maksājumi ir 1 001 567,83 EUR, kuriem iestājies izpildes termiņš. Vienlaicīgi brīdinot par atbildību maksātnespējas pieteikuma nesniegšanas gadījumā saskaņā ar Maksātnespējas likuma 60.panta trešo daļu. SIA "/uznemums/" pastāv Maksātnespējas likuma 57.panta 5.punktā paredzētā juridiskās personas maksātnespējas procesa pazīme. Līdz 2017.gada 24.augustam /pers. A/, būdams SIA "/uznemums/" valdes loceklis, nav iesniedzis maksātnespējas pieteikumu tiesā. Tādējādi, saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.^{35} pantu ir paredzēta administratīvā atbildība. Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 238.^{1} pantu 2017.gada 24.augustā rezolūcijas veidā fiksēts lēmums par administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu. Protokolā norādīts, ka ir pārkāpts Maksātnespējas likuma 60.panta trešā daļa un 57.panta 5.punkts un /pers. A/ ir izdarījis administratīvo pārkāpumu, kas paredzēts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.^{35}pantā.

Ar VID Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Trešās nodaļas amatpersonas 2018.gada 2.marta lēmumu Nr.F14G/BS004161 pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 274.pantu un 275.panta pirmās daļas 1.punktu nolemts atzīt /pers. A/ par vainīgu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.^{35}panta, uzliekot administratīvo naudas sodu 700,00 EUR apmērā un atņemot tiesības ieņemt sekojošus amatus komercsabiedrībās un tās pārvaldes institūcijās: personālsabiedrības lietveža, personālsabiedrību pārstāvēt tiesīgā biedra, kapitālsabiedrības valdes locekļa, kapitālsabiedrības padomes locekļa, prokūrista, parastā komercpilnvarnieka, pārstāvja filiālē, komercsabiedrības likvidatora, sabiedrības kontroliera, revidenta amatus uz trīs gadiem.
Par minēto lēmumu sūdzības iesniedzēja aizstāvis 2018.gada 2.maijā sūdzības iesniedzējs iesniedza sūdzību.

Ar VID ģenerāldirektora p.i. 2018.gada 1.jūnija lēmumu Nr.30.7-22.11/2440 saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 287.panta pirmās daļas 1.punktu un likuma "Par Valsts ieņēmumu dienestu" 4.panta otrās daļas 7.punktu nolemts atstāt negrozītu VID Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Trešās nodaļas vadītājas /amatpersona/ 2018.gada 2.marta lēmumu Nr.F14G/BS004161, bet sūdzību noraidīt.
Lēmumā norādīts, ka izskatot VID saņemto /pers. A/ sūdzību un sūdzības papildinājumus par VID Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Trešās nodaļas vadītājas /amatpersona/ 2018.gada 2.marta lēmumu Nr.F14G/BS004161 par saukšanu pie administratīvās atbildības, konstatēja, ka ar VID Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Trešās nodaļas vadītājas /amatpersona/ 2018.gada 2.marta lēmumu Nr.F14G/BS004161 /pers. A/ saukts pie administratīvās atbildības par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.^{35}pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, piemērojot pārkāpējam administratīvo naudas sodu 700,00 EUR apmērā un atņemot tiesības ieņemt sekojošus amatus komercsabiedrībās un tās pārvaldes institūcijās: personālsabiedrības lietvedi, personālsabiedrību pārstāvēt tiesīgo biedru, kapitālsabiedrības valdes locekli, kapitālsabiedrības padomes locekli, prokūristu, parasto komercpilnvarnieku, pārstāvi filiālē, komercsabiedrības likvidatoru, sabiedrības kontrolieri un revidentu, uz trīs gadiem. Nepiekrītot VID Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Trešās nodaļas vadītājas /amatpersona/ 2018.gada 2.marta lēmumam Nr.F14G/BS004161, /pers. A/ iesniedza sūdzību VID ģenerāldirektoram. Iesniedzējs sūdzībā norada, ka viņam 2017.gada 25.septembrī netika norādīta administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas precīza vieta. Proti, iesniedzējs pamatojoties uz 2017.gada 25.augusta vēstules pamata ieradās VID Balvos, Brīvības ielā 81, kur norādīja, ka šobrīd starp pusēm pastāv tiesisks strīds par VID prasījumu pamatu, proti, tiesā ir ierosināta un tiek izskatīta lieta, kurā viena no pusēm ir VID. Iesniedzējs sūdzībā atsaucās uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 271.pantu un norāda, ka VID nav paziņojis par lietas izskatīšanas precīzu vietu iesniedzējam, nav norādīta precīza izskatīšanas vieta.
Iestādes lēmumā norādīts, ka sūdzībā norādīts, ka SIA "/uznemums/" saņemot VID brīdinājumu par maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu, iesniedza VID iebildumus par nelikumīgu pienākumu un prasību uzlikšanu. Sūdzībā norādīts, ka 2016.gada 28.septembrī VID Nodokļu pārvalde pieņēma lēmumu Nr.30.2-23.22/48130, ar kuru sabiedrībai papildus nomaksai budžetā aprēķināja Pievienotās vērtības nodokli, soda naudu un nokavējuma naudu. Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, sabiedrība to apstrīdēja VID ģenerāldirektoram. Ar VID 2017.gada 28.februāra lēmumu Nr.30.2-22.7/1240 nolemts atstāt sākotnējo lēmumu negrozītu. Nepiekrītot minētajam lēmumam, sabiedrība to pārsūdzēja tiesā. Ar Administratīvās rajona tiesas 2017.gada 23.marta lēmumu pieteikums tika pieņemts un tika ierosināta administratīvā lieta Nr.A420184217. No minētā izriet, ka starp sabiedrību un VID pastāv tiesisks strīds. Strīds pastāv tieši par VID aprēķināto PVN, soda naudu un nokavējuma naudu. Iesniedzējs sūdzībā atsaucās uz

Augstākās tiesas Civillietu departamenta spriedumu lietā Nr.SPC-3/2015, norādot, ka maksātnespējas pasludināšana uz apstrīdētā prasījuma pamata nav iespējama, kamēr attiecīgais strīds nav atrisināts, un šādu praksi ir akceptējis Augstākās tiesas Senāts 2012.gada 7.marta spriedumā lietā Nr.SPC-25/2012 norādot, ka strīds par parādu izslēdz maksātnespējas prezumpcijas piemērošanu un parādnieka maksātnespējas procesa pasludināšanu. Līdz ar to, iesniedzējs norāda, ka VID apzinoties pastāvošo strīdu starp sabiedrību, kas šobrīd tiek risināts tiesas ceļā, vērtējot sabiedrības esošo iebildumu pamatotību, būtu jāsecina, ka nepastāv nekāds pamats maksātnespējas procesa uzsākšanai, maksātnespējai nav nedz tiesiska, nedz faktiska pamata. Tāpat sūdzībā norādīts, ka VID, izmantojot valsts piešķirtās pilnvaras un varu, spiež sabiedrībai iesniegt pieteikumu par maksātnespējas procesa uzsākšanu, kuru acīmredzami tiesa noraidītu. VID rīcība traktējama kā apzināta rīcība, lai sabiedrību likvidētu un sabiedrībai liegtu tiesības uz taisnīgu tiesu. Likvidējot sabiedrību, VID lēmuma tiesiskuma kontrole tiktu izbeigta un VID iespējamā prettiesiskā rīcība netiktu vērtēta taisnīgā tiesā. Sūdzībā iesniedzējs atsaucās uz Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 21.aprīļa spriedumu lietā Nr.SPC-109/2010 un 2012.gada 7.marta spriedumu lietā Nr.SPC-25/2012, kā arī uz Augstākās tiesas Civillietu departamenta spriedumu lietā Nr.SPC-3/2015. Bez tam sūdzībā norādīts, ka par visiem sabiedrības audita lēmumā minētajiem apstākļiem pastāv strīds, tai skaitā, par nodokļu nomaksu, parāda apmēra esamību un attiecīgi vai vispār sabiedrība ir kavējusi nodokļu maksājumus. Ja reiz starp pusēm pastāv strīds, kas vēl galīgi nav noregulēts taisnīgā tiesā, VID nav tiesības atsaukties uz to, ka komercsabiedrības amatpersona ir veikusi arī citus ar komercsabiedrību saistītus pārkāpumus. Visu minēto apstākļu un faktu kopuma izvērtējams ir tikai un vienīgi tiesas kompetencē. Ņemot vērā minēto, iesniedzējs lūdz atcelt VID Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Trešās nodaļas vadītājas /amatpersona/ 2018.gada 2.marta lēmumu Nr.F14G/BS004161 par administratīvā soda uzlikšanu un izbeigt administratīvo lietu.

Iestāde, izvērtējot /pers. A/ sūdzībā norādīto kopsakarā ar lietas materiāliem, konstatēja, kā izriet no lietas materiāliem, VID Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Trešās nodaļas vadītāja /amatpersona/, konstatējot, ka SIA "/uznemums/" uz 2017.gada 4.jūliju nokavētie nodokļu maksājumi valsts budžetam ir 1001567,83 EUR apmērā, nosūtīja uz SIA "/uznemums/" juridisko adresi 2017.gada 4.jūlija brīdinājumu Nr.30.4-4.7.3/62528 par maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu. Minētajā brīdinājumā norādīts, ka SIA "/uznemums/" ir saskatāmas maksātnespējas pazīmes un saskaņā ar Maksātnespējas likuma 60.panta trešo daļu parādniekam, ja tas nespēj nomaksāt valsts budžetā nodokļu parādu, ir pienākums nekavējoties iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu tiesā. Vienlaikus minētajā brīdinājumā norādīts, ka par maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšanu ir paredzēta administratīvā atbildība saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.[35] pantu. Tāpat minētajā brīdinājumā norādīts, ja triju nedēļu laikā pēc brīdinājuma izsniegšanas vai nodošanas pasta komersantam nodokļu parāds netiks nomaksāts, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 60.panta pirmās daļas 1.punktu un 57.panta pirmās daļas 2.punktu, VID amatpersonai ir tiesības iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu. Pēc VID Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Trešās nodaļas vadītājas /amatpersona/ 2017.gada 4.jūlija brīdinājuma Nr.30.4-4.7.3/62528 SIA "/uznemums/" valdes loceklis /pers. A/ nokavēto nodokļu maksājumu parādu valsts budžetā nenomaksāja, neiesniedza pieteikumu par komercsabiedrības maksātnespējas procesa uzsākšanu, kā arī triju nedēļu laikā no brīdinājuma nosūtīšanas dienas tiesā netika ierosināta tiesiskās aizsardzības procesa lieta. 2017.gada 21.jūlijā VID saņemts SIA "/uznemums/" iebildumi uz VID Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Trešās nodaļas vadītājas /amatpersona/ 2017.gada 4.jūlija brīdinājumu Nr.30.4-4.7.3/62528. Iebildumos norādīts, ka Administratīvajā rajona tiesā ir ierosināta administratīvā lieta Nr.A420184217 par VID amatpersonas 2017.gada 28.februāra lēmuma Nr.30.2-22.7/1240 atcelšanu, līdz ar to nepastāv nekāds pamats maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanai. Ar VID Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes direktores /amatpersona/ 2017.gada 14.augusta vēstuli Nr.30.4-4.7.3/69943 tika sniegta atbilde uz SIA "/uznemums/" iebildumiem, norādot, ka saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 185.panta ceturto daļu administratīvais akts daļā, ar kuru ir uzlikts par pienākumu veikt nodokļa un nokavējuma naudas maksājumus budžetā, ir izpildāms arī gadījumā, ja par tā atcelšanu ir iesniegts pieteikums tiesā un neatkarīgi no tā, vai adresāts to uzskata par tiesisku.

Lēmumā norādīts, ka ar VID Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Trešās nodaļas vadītājas /amatpersona/ 2018.gada 25.augusta uzaicinājumu Nr.30.4-4.7.3/72315 /pers. A/ tika aicināts ierasties 2017.gada 25.septembrī plkst.10.30 VID Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Trešajā nodaļā Balvos, Brīvības ielā 81, LV-4501, 11.kabinetā, uz administratīvā pārkāpuma protokola noformēšanu un paskaidrojuma sniegšanu. Uz administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanu /pers. A/ neieradās, bet ieradās pilnvarotā persona /pers. B/, kurš paskaidroja par maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšanas iemesliem. /pers. B/ paskaidroja, ka tiek gaidīti pārsūdzības rezultāti lietā Nr.A420184217, līdz ar to tiek lūgts lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā pieņemt ne ātrāk, kā 2018.gada 1.martā, tas ir, līdz laikam, kad būs zināms tiesas spriedums. Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 248.[1]pantu, administratīvā pārkāpuma protokols BS Nr.004161 tika noformēts bez /pers. A/ klātbūtnes un izsniegts pilnvarotajai personai /pers. B/. Vienlaicīgi administratīvā pārkāpuma protokolā tika norādīts, ka administratīvā pārkāpuma lieta tiks izskatīta 2018.gada 2.martā plkst.11.30 VID Talejas ielā 1, Rīgā un atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 271.panta ceturtajai daļai neierašanās gadījumā administratīvā pārkāpuma lieta tiks izskatīta un lēmums administratīvā pārkāpuma lietā tiks pieņemts bez /pers. A/ klātbūtnes. Uz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu 2018.gada 2.martā /pers. A/ neieradās, kā arī netika saņemts lūgums par lietas izskatīšanas atlikšanu. Līdz ar to administratīvā pārkāpuma lieta tika skatīta bez /pers. A/ klātbūtnes saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 271.panta ceturto daļu, kas nosaka, ka lietu bez lietas dalībnieku klātbūtnes drīkst izskatīt tikai tad, ja ir zināms, ka viņiem savlaicīgi paziņots par lietas izskatīšanas vietu un laiku.

Lēmumā norādīts, ka Maksātnespējas likuma 60.panta trešā daļa nosaka, ka parādniekam ir pienākums nekavējoties iesniegt juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu, ja pastāv kāda no šā likuma 57.panta pirmās daļas 5., 6. vai 9.punktā minētajām juridiskās personas maksātnespējas procesa pazīmēm. Ja pastāv šā likuma 57.panta pirmās daļas 5.punktā minētā pazīme, parādniekam ir pienākums iesniegt juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu gadījumos, kad nav iespējams panākt vienošanos ar kreditoriem vai ierosināt tiesiskās aizsardzības procesa lietu. Maksātnespējas likuma 57.panta pirmās daļas 5.punktā noteikts, ka parādniekam piemēro juridiskās personas maksātnespējas procesu, ja parādnieks ilgāk nekā divus mēnešus nav nokārtojis parādsaistības, kurām iestājies izpildes termiņš. Tādējādi, konstatējot, ka ir izveidojies nodokļu parāds, parādniekam bija pienākums to nomaksāt, vai panākt vienošanos ar VID par nodokļu parāda nomaksu, vai iesniegt tiesā pieteikumu par maksātnespējas procesa uzsākšanu atbilstoši Maksātnespējas likuma 60.panta trešajai daļai. Tieši komercsabiedrības vadītājs ir atbildīgs par normatīvajos aktos noteiktās nodokļu maksāšanas kārtības ievērošanu, kā arī ir atbildīgs par Maksātnespējas likuma 60.panta trešajā daļā paredzētā pienākuma izpildi.

No lietas materiāliem redzams, ka SIA "/uznemums/" nosūtīts 2017.gada 4.jūlija brīdinājums Nr.30.4-4.7.3/62528 par maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu un par nodokļu parādu saskaņā ar Maksātnespējas likuma 60.panta trešo daļu, vienlaicīgi brīdinot par administratīvo atbildību par maksātnespējas pieteikuma nesniegšanas gadījumā. SIA "/uznemums/" valdes loceklis /pers. A/ ne pirms VID Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Trešās nodaļas vadītājas /amatpersona/ 2017.gada 4.jūlija brīdinājuma Nr.30.4-4.7.3/62528, ne minētā brīdinājumā norādītajā laika posmā neveica sekmīgas darbības, lai samaksātu uzkrāto nodokļu maksājumu parādu, vienotos ar kreditoru vai iesniegtu tiesā pieteikumu par tiesiskās aizsardzības procesu, kā arī nav iesniedzis maksātnespējas procesa pieteikumu. Uz pārsūdzētā lēmuma sastādīšanas dienu, tas ir, 2018.gada 2.martu SIA "/uznemums/" nokavētie nodokļu maksājumi valsts budžetam bija 1 117 710,86 EUR apmērā, kuriem iestājies izpildes termiņš. No lietas materiāliem izriet, ka nokavētie nodokļu maksājumi izveidojušies pēc SIA "/uznemums/" iesniegtajām deklarācijām un pārskatiem, kā arī saskaņā ar VID

Nodokļu kontroles pārvaldes Juridisko personu piektās audita daļas vadītājas /Valsts amatpersona/ 2016.gada 28.septembra lēmumu par nodokļu audita rezultātiem Nr.30.2-23.22/48130, kas galīgo noformējumu ieguvis VID amatpersonas 2017.gada 28.februāra lēmumā Nr.30.2-22.7/1240. Tāpat no lietas materiāliem izriet, ka nodokļu administrācijas amatpersona veica nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu bezstrīda kārtībā saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 26.pantu, 2017.gada 7.aprīlī pieņemot lēmumu Nr.30.4-4.1.6/32941 par nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu. Veikto piedziņas darbību rezultātā konstatēts, ka SIA "/uznemums/" nav mantas un naudas līdzekļu, uz kuru varētu vērst piedziņu nokavēto nodokļu maksājumu segšanai, par ko 2017.gada 28.aprīlī sastādīts akts Nr.121 par mantas neesamību. Ievērojot norādīto, secināms, ka SIA "/uznemums/" nodokļu parādus nav ne labprātīgi samaksājusi, ne arī tos ir bijis iespējams piedzīt, piemērojot piespiedu izpildes līdzekļus, tādējādi konkrētajā gadījumā konstatējama Maksātnespējas likuma 57.panta pirmās daļas 5.punktā noteiktā pazīme -parādnieks ilgāk nekā divus mēnešus nav nokārtojis parādsaistības, kurām iestājies samaksas termiņš.

Lēmumā norādīts, ka Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.[35] pantā noteikts, ka par parādnieka maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšanu likumā paredzētajos gadījumos uzliek naudas sodu fiziskajām personām vai valdes loceklim no divsimt astoņdesmit līdz septiņsimt *euro*, atņemot valdes loceklim tiesības ieņemt noteiktus amatus komercsabiedrībās vai bez tā. No minētās tiesību normas izriet, ka par parādnieka maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšanu likumā paredzētajos gadījumos pie administratīvās atbildības saucama juridiskās personas amatpersona - valdes loceklis. Ievērojot šajā lēmumā konstatēto, secināts, ka lietā pamatoti konstatēts, ka /pers. A/ kā viens no SIA "/uznemums/" valdes locekļiem nav izpildījis Maksātnespējas likuma 60.panta trešajā daļā paredzēto pienākumu un ir izdarījis administratīvo pārkāpumu, par kuru atbildība paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.[35]pantā.

Iestāde attiecībā uz iesniedzēja sūdzībā norādīto argumentu par to, ka iesniedzējam 2017.gada 25.septembrī netika noradīta administratīva pārkāpuma lietas izskatīšanas vieta, laiks un datums paskaidro, ka ar VID Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Trešās nodaļas vadītājas /amatpersona/ 2017.gada 25.augusta uzaicinājumu Nr.30.4-4.7.3/72315 /pers. A/ tika aicināts ierasties 2017.gada 25.septembrī plkst.10.30 VID Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Trešajā nodaļā Balvos, Brīvības ielā 81, LV-4501, 11.kabinetā, uz administratīvā pārkāpuma protokola noformēšanu un paskaidrojuma sniegšanu. Uz administratīvā pārkāpuma protokola noformēšanu un paskaidrojuma sniegšanu /pers. A/ neieradās, bet ieradās pilnvarotā persona /pers. B/, kurš sniedza paskaidrojumus par administratīvo pārkāpumu. Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 248.panta pirmo daļu ir noteikts, ja, sastādot administratīvā pārkāpuma protokolu, iestādei ir zināma lietas izskatīšanas vieta un laiks, paziņojumu vai pavēsti par lietas izskatīšanas vietu un laiku nesūta un informāciju par lietas izskatīšanas vietu un laiku norāda administratīvā pārkāpuma protokolā. Administratīvā pārkāpuma protokolā BS Nr.004161 tika norādīts, ka administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana notiks 2018.gada 2.martā plkst.11.30, VID Talejas ielā l, Rīgā. Administratīvā pārkāpuma protokols personīgi tika izsniegts /pers. B/ pret parakstu. No minētā izriet, ka /pers. A/ tika informēts par lēmuma par administratīvā pārkāpuma izdarīšanu pieņemšanas laiku un vietu. Līdz ar to iesniedzēja norādītais, par to, ka tam 2017.gada 25.septembrī netika norādīta administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas vieta, laiks un datums ir atzīstams par nepamatotu.

Iestāde attiecībā uz sūdzībā norādīto, ka VID nav pamata prasīt iesniegt SIA "/uznemums/" maksātnespējas procesa pieteikumu pamatojoties uz Administratīvās rajona tiesā ierosināto tiesvedību lietā Nr.A420184217, paskaidro, ka Administratīvā procesa likuma 185.panta pirmā daļa noteic, ka pieteikuma iesniegšana tiesā par administratīvā akta atcelšanu, atzīšanu par spēku zaudējušu vai spēkā neesošu aptur administratīvā akta darbību no dienas, kad pieteikums saņemts tiesā, savukārt šī panta ceturtās daļas pirmais punkts noteic, ka šā panta pirmā daļa neattiecas uz gadījumu, kad administratīvais akts uzliek pienākumu samaksāt nodokli, nodevu vai veikt citu maksājumu valsts vai pašvaldības budžetā, izņemot sodoša rakstura maksājumus (naudas sodus un soda naudas). No minētā izriet, ka administratīvais akts daļā, ar kuru ir uzlikts par pienākumu veikt nodokļa un nokavējuma naudas maksājumus budžetā, ir izpildāms arī gadījumā, ja par tā atcelšanu ir iesniegts pieteikums tiesā un neatkarīgi no tā, vai adresāts to uzskata par tiesisku. Tādējādi ir pieļaujams, ka nodokļi tiek iekasēti arī tad, ja lēmums par to iekasēšanu ir pārsūdzēts un tiesa nav teikusi savu galīgo vārdu. Tas ir attaisnojams ar valsts un pašvaldības finansiālajām interesēm, kas ir būtisks apsvērums, lai nodrošinātu efektīvas nodokļu sistēmas funkcionēšanu (*skat. Augstākās tiesas Senāta 2004.gada 18.maija lēmumu lietā SKA-105 14., 17. punkts*).

Lēmumā norādīts, ka SIA "/uznemums/" Administratīvajā rajona tiesā 2017.gada 16.martā iesniedza pieteikumu par VID amatpersonas 2017.gada 28.februāra lēmuma Nr.30.2-22.7/1240 atcelšanu. Tiesā ierosināta administratīvā lieta Nr.A420184217. Līdz ar to minēta lēmuma darbība daļā par papildus samaksai budžetā noteikto soda naudu 340 721,08 EUR ir apturēta. Pārējā daļā ar 2017.gada 4.aprīli varēja sākt minētā lēmuma piespiedu izpildi, ja nodokļu maksātājs minētā lēmuma izpildi labprātīgi nav veicis. Bez tam norādāms ka SIA "/uznemums/" nokavētie nodokļu maksājumi izveidojušies ne tikai pēc VID Nodokļu kontroles pārvaldes Juridisko personu piektās audita daļas vadītājas /Valsts amatpersona/ 2016.gada 28.septembra lēmuma par nodokļu audita rezultātiem Nr.30.2-23.22/48130, kas galīgo noformējumu ieguvis VID amatpersonas 2017.gada 28.februāra lēmumā Nr.30.2-22.7/1240, bet arī pēc SIA "/uznemums/" iesniegtajām deklarācijām un pārskatiem. Ņemot vērā to, ka SIA "/uznemums/" savlaicīgi un pilnā apmērā neveica nodokļu nomaksu, VID Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Pirmās piedziņas daļas vadītāja p.i. /amatpersona/ 2017.gada 7.aprīlī pieņēma lēmumu Nr.4.1.6/32941 par nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu. Uz SIA "/uznemums/" nokavētajiem nodokļu maksājumiem neattiecas neviens no likumā "Par nodokļiem un nodevām" noteiktajiem apstākļiem, kas nepieļautu to piedziņu bezstrīda kārtībā vai būtu tiesisks pamats uzsāktās piedziņas apturēšanai. Tā kā līdz šim nokavēto nodokļu maksājumu piedziņas procesa ietvaros VID nav bijis iespējams piedzīt nokavētos nodokļu maksājumus, SIA "/uznemums/" ir saskatāmas maksātnespējas pazīmes un valdes locekļa /pers. A/ pienākums bija iesniegt tiesā maksātnespējas procesa pieteikumu, jo parādnieks nespēj nokārtot parādsaistības, kurām iestājies samaksas termiņš.

Lēmumā norādīts, ka no Maksātnespējas likuma nepārprotami izriet, ka pieteikums ir jāiesniedz nekavējoties, ja pastāv kāda no maksātnespējas procesa pazīmēm. SIA "/uznemums/" pašai ir vislabāk zināms tās finansiālais stāvoklis, līdz ar to maksātnespējas procesa pieteikums bija jāiesniedz bez VID brīdinājuma un neatkarīgi no tā vai ir ierosināta tiesvedība. Turklāt, ja tiktu pasludināts SIA "/uznemums/" maksātnespējas process un iecelts maksātnespējas procesa administrators, tad administratora pienākums būtu izvērtēt SIA "/uznemums/" tiesvedības lietderību un, pastāvot visiem priekšnosacījumiem tiesvedības turpināšanai, to turpināt, pārstāvot SIA "/uznemums/" intereses. Ņemot vērā minēto, kā arī to, ka /pers. A/ uz pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas brīdi, atrodoties SIA "/uznemums/" valdes locekļa amatā, un konstatējot, ka komercsabiedrība nespēj nokārtot savas saistības ar nodokļu administrāciju, nav iesniedzis maksātnespējas pieteikumu tiesā ir konstatējams administratīvā pārkāpuma sastāvs un konkrētajā gadījumā nav pamata šaubām par /pers. A/ izdarīto administratīvo pārkāpumu.

Iestāde lēmumā atsaucas uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 22.pantu un 32.panta pirmo daļu un norāda, ka nosakot administratīvā pārkāpuma lietā pārkāpējam piemērojamo soda apmēru, tika ņemts vērā, ka parāds, saistībā, ar kuru komercsabiedrībai bija jāiesniedz maksātnespējas pieteikums, uz pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas brīdi bija 1 117 710,86 EUR. Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 34.panta pirmās daļas 1.punts nosaka, ka atbildību par administratīvo pārkāpumu pastiprina apstāklis, ja prettiesiskā rīcība turpināta, neraugoties uz pilnvaroto personu prasību to izbeigt, proti, /pers. A/ līdz 2018.gada 2.martam nav iesniedzis SIA "/uznemums/" maksātnespējas procesa pieteikumu tiesā, nodokļu parādi nav nomaksāti. Ievērojot lietā konstatēto pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, atbildību pastiprinošos apstākļus, uzskata, ka ar pārsūdzēto lēmumu /pers. A/ par izdarīto administratīvo pārkāpumu saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.[35] pantu piemērotais

administratīvais naudas sods 700,00 EUR apmērā ir samērīgs ar /pers. A/ izdarītā pārkāpuma raksturu un būtību.

Vienlaikus, izvērtējot /pers. A/ piemērotā papildsoda - tiesību atņemšana ieņemt noteiktus amatus komercsabiedrībā un tās pārvaldes institūcijās uz trīs gadiem, - konstatē, ka viņš būdams atbildīga komercsabiedrības amatpersona, ir veicis arī citus ar komercsabiedrību saistītus pārkāpumus un speciālo komercsabiedrības nozari reglamentējošo prasību pārkāpumus. Tādejādi secināms, ka /pers. A/ pārkāpumiem ir sistemātisks raksturs, kas nodara kaitējumu kopējai komercsabiedrības videi. Proti, SIA "/uznemums/" valdes loceklis /pers. A/, sistemātiski veicot ar komercdarbību saistītus pārkāpumus, nodara kaitējumu kopējai komercdarbības videi. Tātad VID ir nepieciešams veikt tādas darbības, kuras valdes locekli atturētu no tālākās komercdarbības vides kropļošanas, un viens no šādiem paņēmieniem ir liegt iespēju ieņemt noteiktus amatus komercsabiedrībās uz noteiktu laika termiņu. Par atkārtotiem (sistemātiskiem) pārkāpumiem uzskatām šādas /pers. A/ darbības: 1) komercsabiedrība nav veikusi nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksu valsts budžetā normatīvajos aktos noteiktā termiņā un pilnā apmērā; 2) ir nodarīts kaitējums valsts budžetā lielā apmērā 1 117 710,86 EUR; 3) nokavētie nodokļu maksājumi izveidojušies amatpersonas darbības laikā.

Lēmumā norādīts, ka tiesību atņemšanu valdes priekšsēdētājam ieņemt noteiktus amatus komercsabiedrībā piemēro gadījumā, ja ar izdarīto pārkāpumu būtiski tiek aizskartas sabiedrības intereses, tajā skaitā, nodarīts būtisks kaitējums komercdarbības videi. Likumdevējs, ieviešot papildsodu - tiesību atņemšanu ieņemt personālsabiedrības lietveža, personālsabiedrību pārstāvēt tiesīgā biedra, kapitālsabiedrības valdes locekļa, kapitālsabiedrības padomes locekļa, prokūrista, parastā komercpilnvarnieka, pārstāvja filiālē, komercsabiedrības likvidatora, sabiedrības kontroliera, revidenta amatus, ir vēlējies panākt, ka tiek sasniegts šī soda mērķis - komersanta amatpersonas, kas izdara nopietnus pārkāpumus komercdarbības jomā, atturēšana no vadošu amatu ieņemšanas komercsabiedrībās. Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā tika vērsti uz tādu komercdarbībā iesaistītu amatpersonu sodīšanu, kuru pārkāpumiem ir sistemātisks raksturs un kuri, veicot sistemātiskos pārkāpumus, nodara kaitējumu kopējai komercdarbības videi. Tātad papildsods - tiesību atņemšana ieņemt noteiktus amatus - ir piemērojams personām, kas būdamas atbildīgas komercsabiedrības amatpersonas, ir veikušas nopietnus pārkāpumus komercdarbības jomā vai kādu speciālo komercdarbības nozari reglamentējošo prasību pārkāpumu un ir saucamas pie administratīvās atbildības.

Izvērtējot /pers. A/ izdarītā pārkāpuma raksturu un būtību, secina, ka ilgstoša parādnieka maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšana tiesā likumā paredzētajos gadījumos rada būtisku kaitējumu komercdarbības videi, kas savukārt skar valsts un sabiedrības kopējās intereses. Izvērtējot visus lietā konstatētos apstākļus, ņemot vērā, ka parādnieka maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšana likumos paredzētajos gadījumos rada kaitējumu komercdarbības videi, VID ieskatā, ir iestājušies priekšnosacījumi, kas ir objektīvs pamats papildsoda - tiesību atņemšana ieņemt noteiktus amatus piemērošanai, proti, ar naudas sodu vien pie šādiem apstākļiem netiek panākts mērķis, kuru izvirzījis likumdevējs, paredzot atbildību par šādu pārkāpumu. Ievērojot visu iepriekš minēto (tajā skaitā pārkāpuma raksturu un saistību pret budžeta apmēru virs 19000,00) uz 2018.gada 2.martu sastādīja 1 117 710,86 EUR, uzskata, ka sabiedrības interesēs ir liegt /pers. A/ ieņemt noteiktus amatus komercsabiedrībās uz trīs gadiem, tādējādi sabiedrību pasargājot no iespējamām negatīvām sekām, kas varētu rasties, ja /pers. A/ netiks atņemtas tiesības ieņemt noteiktus amatus komercsabiedrībās. Līdz ar to tikai piemērojot papildsodu (aizliegumu ieņemt noteiktus amatus komercsabiedrībās un tās izpildinstitūcijās) var tikt sasniegts papildsoda piemērošanas mērķis - atturēt /pers. A/ no tādām vai līdzīgām darbībām komercsabiedrību pārstāvībā arī nākotnē. VID ģenerāldirektora ieskatā, ir iestājušies priekšnosacījumi, kas ir objektīvs pamats papildsoda - tiesību atņemšana ieņemt noteiktus amatus uz trīs gadiem - piemērošanai, proti, ar naudas sodu vien pie šādiem apstākļiem netiek panākts mērķis, kuru izvirzījis likumdevējs, paredzot atbildību par šādu pārkāpumu.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 29.^{1}panta pirmajā daļā paredzētais sods - tiesības ieņemt noteiktus amatus, kas norādīti Komerclikuma 4.^{2}panta pirmajā daļā var atņemt uz laiku no viena gada līdz trim gadiem, nav sods, kas tieši ierobežo /pers. A/ tiesības darboties SIA "/uznemums/" vai kādā citā komercsabiedrībā. Tāpat nav uzskatāms, ka šāds sods pēc būtības atņem personai tiesības izvēlēties nodarbošanos. Saistībā ar izdarīto pārkāpumu sods aizliedz izvēlēties konkrētus amatus, tomēr neatņem personai tiesības izvēlēties citu amatu vai nodarbošanos. Izvērtējot visus lietas apstākļus kopumā, kā arī valsts budžeta intereses, uzskata, ka konkrētajā gadījumā /pers. A/ par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.^{35}pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu ar pārsūdzēto lēmumu piemērotais administratīvais naudas sods 700,00 EUR apmērā, piemērojot pārkāpējam Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.^{35}pantā paredzēto papildsodu — tiesību atņemšana valdes loceklim ieņemt noteiktus amatus komercsabiedrībās uz trīs gadiem - ir samērīgs, kā arī atbilstošs tiesiska mērķa sasniegšanai, piemērojot administratīvo sodu kā atbildības līdzekli saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 22.panta nosacījumiem. Turklāt uzskata, ka labums, ko sabiedrība iegūs ar ierobežojumu, kas izriet no minētā naudas soda piemērošanas, ir lielāks nekā /pers. A/ tiesību vai tiesisko interešu aizskārums. Tādējādi uzskata, ka konkrētajā gadījumā nav pamata atcelt vai grozīt VID Nodokļu parādu piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Trešās nodaļas vadītājas /amatpersona/ 2018.gada 2.marta lēmumu Nr.F14G/BS004161.

2018.gada 28.jūnijā tiesā no VID saņemta /pers. A/ sūdzība par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora p.i. 2018.gada 1.jūnija lēmumu Nr.30.7-22.11/2440.

Sūdzības iesniedzējs norāda, ka SIA "/uznemums/" valdes loceklis /pers. A/, kuru VID pārstāvēja uz pilnvaras un ordera pamata zvērināta advokāta /persona/ palīgs /pers. B/, iesniedza sūdzību par 2018.gada 2.marta Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu parāda piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Trešās nodaļas amatpersonas lēmumu Nr.F14G/BS004161 par administratīvā soda uzlikšanu un 2018.gada 1.jūnija Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora p.i. /amatpersona/ lēmumu Nr. 30.7-22.11/2440 atstāt negrozītu Trešās piedziņas daļas Trešās nodaļas amatpersonas lēmumu Nr.F14G/BS004161 par administratīvā soda uzlikšanu. Lēmumu pārsūdz pilnā apjomā un tā nepareizība pamatota ar turpmāk minēto.

Sūdzībā norādīts, ka saņemot 2017.gada 4.jūlijā SIA "/uznemums/" VID brīdinājumu par maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu Nr.30.4-4.7.3/62528, ar kuru VID lūdz sabiedrību uzsākt maksātnespējas procesu, sabiedrība iesniedza VID iebildumus par nelikumīgu pienākumu un prasību uzlikšanu. Proti, 2016.gada 28.septembrī VID Nodokļu pārvalde pieņēma lēmumu Nr.30.2-23.22/48130, ar kuru sabiedrībai papildu nomaksai valsts budžetā aprēķināts pievienotās vērtības nodoklis, soda nauda, nokavējuma nauda. Nepiekrītot sākotnējam lēmuma sabiedrība to apstrīdēja. Apstrīdēšanas iesnieguma izskatīšanas rezultātā ar VID 2017.gada 28.februāra lēmumu Nr.30.2-22.7/1240 nolemts atstāt sākotnējo lēmumu negrozītu. Nepiekrītot Audita lēmumam sabiedrība vērsās tiesā ar pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores 2017.gada 28.februāra lēmuma Nr.30.2-22.7/1240 atcelšanu. 2017.gada 23.martā Administratīvās rajona tiesas tiesnese Daiga Lubāne, pārbaudot sabiedrības pieteikumu pieņēma lēmumu par sabiedrības pieteikumu pieņemšanu, administratīvās lietas Nr.A420184217 ierosināšanu jautājumā par VID lēmuma atcelšanu. Kopš administratīvās lietas Nr.A420184217 ierosināšanas Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā notikušas jau četras tiesas sēdes, šobrīd nozīmēta jau piektā tiesas sēde. Atkārtoti jānorāda, ka viens no lietas dalībniekiem ir Valsts ieņēmumu dienests, kas uzstājās kā atbildētājs minētajā lietā un atbildētājam visi šiem minētie apstākļi bija un ir zināmi. No visa iepriekš minētā, ir vairāk kā skaidrs un nepārprotami secināms, ka starp sabiedrību un VID pastāv tiesisks strīds. Strīds pastāv tieši par VID aprēķināto pievienotās vērtības nodokli, soda naudu un nokavējuma naudu. Proti, strīds pastāv par parāda summu un par parāda tiesiskumu kā tādu. Ņemot vērā apstākli, ka pastāv strīds starp sabiedrību un VID, tad nedz sabiedrība, nedz pieteicējs, nedz arī VID nevar ignorēt tiesību normas un judikatūru, kas izskaidro minētās tiesību normas. Proti Augstākās tiesas Civillietu departaments spriedumā

lietā Nr.SPC-3/2015, norāda, ka maksātnespējas pasludināšana uz apstrīdētā prasījuma pamata nav iespējama, kamēr attiecīgais strīds nav atrisināts, un šādu praksi ir akceptējis Augstākās tiesas Senāts 2012.gada 7.marta spriedumā lietā Nr.SPC-25/2012 norādot, ka strīds par parādu izslēdz maksātnespējas prezumpcijas piemērošanu un parādnieka maksātnespējas procesa pasludināšanu. Līdz ar to VID apzinoties pastāvošo strīdu starp VID un sabiedrību, kas šobrīd tiek risināts tiesas ceļā, vērtējot sabiedrības esošo iebildumu pamatotību Maksātnespējas likuma 57.panta 2.punktu un Civilprocesa likuma 363.[13] panta devīto daļu, būtu jāsecina, ka nepastāv nekāds pamats maksātnespējas procesa uzsākšanai, proti, maksātnespējai nav nedz tiesiska, nedz faktiska pamata. Vadoties no lēmumā norādītā, VID šobrīd izmantojot valsts piešķirtās pilnvaras un ar varu spiež sabiedrībai iesniegt pieteikumu par maksātnespējas procesa uzsākšanu, kuru acīmredzami tiesa noraidītu. Proti, VID šobrīd soda pieteicēju par likumīgu rīcību, neskatoties uz to, ka skaidri zināms, ka VID uzspiestās darbība negūtu panākumus. Lēmums un minētā rīcība no VID puses šobrīd traktējama kā apzināta rīcība, lai sabiedrību likvidētu un sabiedrībai liegtu tiesības uz taisnīgu tiesu. Likvidējot sabiedrību, VID lēmuma tiesiskuma kontrole tiktu izbeigta un VID iespējamā prettiesiskā rīcība netiktu vērtētā taisnīgā tiesā.

Sūdzībā norādīts, ka sabiedrība jau reiz sniedza savus iebildumus uz VID brīdinājumu par maksātnespējas procesu, kas tika balstīts judikatūras atziņās, proti, Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 21.aprīļa spriedumā lietā Nr.SPC-109/2010 ir norādīts, ka par nepamatotiem būtu uzskatāmi tikai tādi iebildumi, kas ir formāli un acīmredzami vērsti tikai uz to, lai faktiski maksātnespējīgs parādnieks izvairītos no maksātnespējas procesa pasludināšanas. Senāts 2012.gada 7.marta spriedumā lietā Nr.SPC-25/2012 ir izvērsis iepriekš minēto tēzi, norādot, ka tiesai, izskatot maksātnespējas procesa pieteikumu, nav pēc būtības jāizšķir strīds par kreditora un parādnieka saistību pastāvēšanu, bet tikai jāvērtē, vai iebildumi, ko parādnieks cēlis, ir tādi, kas liek apšaubīt to, ka parāda nemaksāšanas vienīgais iemesls ir parādnieka nespēja samaksāt. Tādējādi, ja iebildumu pamatā ir strīds par saistībām, nav pamata konstatēt, ka nemaksāšanas vienīgais iemesls ir parādnieka nespēja samaksāt un šādi apstākļi nepieļauj maksātnespējas procesa uzsākšanu. Papildus iepriekš minētajam Augstākās tiesas Civillietu departaments spriedumā lietā Nr.SPC-3/2015 atzinis, ka, ja parādnieks iebilst pret saistību pastāvēšanu, tad šo iebildumu pamatotības kritērijs ir saistāms ar iebildumos izteikto apstākļu attiecināmību uz kreditora prasījumu un tiem vismaz pirmšķietami jābūt tādiem, lai gadījumā, ja tiesa atzītu tos par pierādītiem prasības tiesvedības kārtībā, tiesai varētu būt pamats maksātnespējas pieteikuma pamatā esošā prasījuma atzīšanai par nepamatotu un prasības noraidīšanai. Citiem vārdiem sakot, iebildumi uzskatāmi par pamatotiem, ja tie pirmšķietami var izslēgt maksātnespējas pieteikuma pamatā esošā prasījuma atzīšanas iespēju. Proti, pamatojoties uz visu iepriekš minēto un tiesību zinātnē nostiprināto atziņu, ka judikatūra (gan vispārējās jurisdikcijas tiesu, gan EST, ECT, ST) ir tiesību avots jebkurā Latvijas tiesiskās sistēmas tiesību nozarē, neatkarīgi no tā vai likumdevējs ir spējis to pienācīgi noformulēt rakstītajā normatīvajā aktā vai nē, jo tiesību avotu avots demokrātiskā tiesiskā valstī ir nevis likumdevējs, bet gan suverēns, VID būtu jāsecina, ka nepastāv nekāds tiesisks pamats šobrīd iesniegt pieteikumu par sabiedrības maksātnespēju.

Sūdzības iesniedzējs norāda, ka lēmumā norādīts, ka pieteicējs, būdams atbildīga komercsabiedrības amatpersona, ir veicis arī citus ar komercdarbību saistītus pārkāpumus, norādot, ka par tādiem uzskatāmi VID Audita lēmumā norādītie apstākļi. Atkārtoti vērš VID uzmanību uz faktu, ka par visiem Audita lēmumā minētajiem apstākļiem pastāv strīds, tai skaitā, par nodokļu nomaksu, parāda apmēra esamību un attiecīgi vai vispār sabiedrība ir kavējusi nodokļu maksājumu. Ja reiz starp pusēm pastāv strīds, kas vēl nav galīgi noregulēts taisnīgā tiesā, VID nav tiesības atsaukties uz šādiem apstākļiem kā konstatētiem un likumīgiem, jo visu minēto apstākļu un faktu kopuma izvērtējums ir tikai un vienīgi tiesas kompetencē. Nepamatota un apšaubāma šķiet VID atsauce uz Audita lēmumu, par kuru pastāv tiesisks strīds, jo īpaši pie apstākļiem, ka VID neņem vērā judikatūras atziņas, par kurām vairs nekādu strīdu nevar pastāvēt. Proti, šādu faktu neesamība un strīda esamība par dažādiem apstākļiem un faktiem nedod tiesības VID atsaukties uz sūdzības iesniedzēja rīcību kā sistemātisku, jo vairāk, nodēvējot to par komercdarbības vides kropļošanu.

Sūdzībā norādīts, ka Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.[35] pantā, skaidri norādīts, ka atbildība paredzēta par Maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšana likumā paredzētajos gadījumos. Maksātnespējas likums un tā piemērošanas praksē - judikatūrā ir skaidri un gaiši analizēts, secināts un nepārprotami norādīts, ka gadījumā, ja pastāv tiesisks strīds par saistības esību, tad neizpildās Maksātnespējas likumā paredzētās pazīmes, kas ir imperatīvas, lai rosinātu uzsākt tiesisku maksātnespējas procesu. Attiecīgi konstatējams, ka Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.[35] pantā minētais sastāvs neizpildās un personu nedrīkst saukt pie atbildības par rīcību, kurai ir likumīgs pamats. Turklāt, ja reiz VID uzskata, ka pastāv visas maksātnespējas pazīmes un VID sevi uzskata par kreditoru, jo sabiedrībai šobrīd nav citu kreditoru, tad attiecīgi VID pastāv visas tiesības vērsties tiesā ar pieteikumu par sabiedrības maksātnespējas procesa ierosināšanu. Acīmredzami, ka VID apzinās, ka šādu pieteikumu, pamatojoties uz iepriekš minēto tiesu praksi, tiesa noraidītu un atzītu par prettiesisku. Tādējādi secināms, ka VID šobrīd sev piešķirtās pilnvaras izmanto ļaunprātīgi, lai apzināti mēģinātu likvidēt sabiedrību un nepieļautu paša VID lēmuma tiesiskuma kontrolei. Ņemot vērā šobrīd Administratīvajā rajona tiesā ierosināto tiesvedību lietā Nr.A420184217, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.[35] pantu, judikatūras atziņas par maksātnespējas procesa ierosināšanu un pieteikumā minētos argumentus, lūdz tiesu atcelt Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu parāda piedziņas pārvaldes Trešās piedziņas daļas Trešās nodaļas amatpersonas lēmumu Nr.F14G/BS004161 un 2018.gada 1.jūnija Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora p.i. /amatpersona/ lēmumu Nr.30.7-22.11/2440 atstāt negrozītu Trešās piedziņas daļas Trešās nodaļas amatpersonas lēmumu Nr.F14G/BS004161 par administratīvā soda uzlikšanu izbeigt administratīvo lietu.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[6]panta pirmā daļa noteic, ka rajona (pilsētas) tiesa administratīvā pārkāpuma lietu izskata rakstveida procesā. Rajona (pilsētas) tiesa mutvārdu procesu nosaka pēc savas iniciatīvas vai tad, ja to lūdz persona, kura saukta pie administratīvās atbildības, cietušais vai prokurors. Rakstveida procesā administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana notiek, nerīkojot tiesas sēdi. Izskatot lietu rakstveida procesā, nolēmumu tiesa pieņem uz lietā esošo dokumentu pamata.

Ņemot vērā, ka lietas dalībnieki nav izteikuši lūgumu par lietas izskatīšanu mutvārdu procesā, tiesa atzīst par iespējamu iesniegto sūdzību izskatīt rakstveida procesā, par ko iepriekš paziņots /pers. A/ un iestādei – VID, 2018.gada 10.jūlijā nosūtot paziņojumu, kurā norādīts, ka 2019.gada 18.janvārī tiesas kancelejā būs pieejams nolēmums.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi administratīvā pārkāpuma lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka /pers. A/ sūdzība par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora p.i. 2018.gada 1.jūnija lēmumu Nr.30.7-22.11/2440 nav pamatota un ir noraidāma sekojošu apstākļu dēļ:

2017.gada 25.septembrī SIA "/uznemums/" valdes loceklim /pers. A/ sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols BS Nr.004161 par to, ka līdz 2017.gada 24.augustam /pers. A/, būdams SIA "/uznemums/" valdes loceklis, nav iesniedzis maksātnespējas pieteikumu tiesā. Tādējādi pārkāpjot Maksātnespējas likuma 60.panta trešo daļu un 57.panta 5.punktu /pers. A/ ir izdarījis administratīvo pārkāpumu, kas paredzēts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.[35]pantā.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.[35] pantu par parādnieka maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšanu likumā paredzētajos gadījumos — uzliek naudas sodu fiziskajām personām vai valdes loceklim no divsimt astoņdesmit līdz septiņsimt *euro*, atņemot valdes

loceklim tiesības ieņemt noteiktus amatus komercsabiedrībās vai bez tā.

Lietā nepastāv strīds par to, ka /pers. A/ ir SIA "/uznemums/" valdes loceklis (lietas 49.-50.lapa).

No Valsts ieņēmumu dienesta lēmuma par nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu Nr.30.4-4.1.6/76624 izriet, ka 2016.gada 2.jūnijā nokavētie nodokļu maksājumi, kas izveidojušies atbilstoši nodokļu maksātāja iesniegtajām deklarācijām un pārskatiem, ir 7518,24 EUR (lietas 84.-85.lapa).

No 2017.gada 7.aprīļa Valsts ieņēmumu dienesta lēmuma Nr.30.4- 4.1.6/32941 par nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu izriet, ka 2017.gada 5.aprīlī nokavētie nodokļu maksājumi ir 955 980,41 EUR (lietas 81.-82.lapa).

No lietas materiāliem izriet, ka 2017.gada 28.aprīlī VID Nodokļu parāda piedziņas pārvaldes Pirmās piedziņas daļas Otrās nodaļas galvenā nodokļu inspektore sastādīja Aktu par SIA "/uznemums/" mantas neesamību (lietas 80.lapa).

VID konstatējot, ka SIA "/uznemums/" 2017.gada 4.jūlijā ir nokavētos nodokļu maksājumus 1 001 567,83 EUR apmērā, kuriem ir iestājies izpildes termiņš, nosūtīja SIA "/uznemums/" uz juridisko adresi 2017.gada 4.jūlija brīdinājumu Nr.30.4-4.7.3/62528, kurā norādīja, ka SIA "/uznemums/" ir saskatāmas maksātnespējas pazīmes un atbilstoši Maksātnespējas likuma 60.panta trešajai daļai komercsabiedrības amatpersonai ir pienākums iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu. Brīdinājumā adresāts informēts par iespējamo administratīvo atbildību saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.^{35}pantu (lietas 68.lapa).

SIA "/uznemums/" pilnvarotais pārstāvis sniedzis iebildumus par maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanu, norādot, ka ņemot vērā Administratīvajā rajona tiesā ierosināto tiesvedību lietā Nr.A420184217, nepastāv nekāds pamats maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanai (lietas materiālu 61.-62.lapa).

2017.gada 14.augustā Valsts ieņēmumu dienests sniedzis atbildi, norādot, ka tā kā Administratīvajā rajona tiesā ierosināta lieta Nr.A420184217, līdz ar to lēmuma darbība daļā par papildus samaksai budžetā noteikto soda naudu 340 721,08 EUR ir apturēta. Savukārt pārējā daļā ar 2017.gada 4.aprīli varēja sākt lēmuma piespiedu izpildi, ja nodokļu maksātājs lēmuma izpildi labprātīgi nav veicis (likuma "Par nodokļiem un nodevām" 23.panta divpadsmitā daļa, 26.panta sestās daļas 1.punkts un 40.panta pirmā daļa). Tā kā līdz šim nokavēto nodokļu maksājumu piedziņas procesa ietvaros VID nav bijis iespējams piedzīt nokavētos nodokļu maksājumus, SIA "/uznemums/" ir saskatāmas maksātnespējas pazīmes un valdes locekļa pienākums ir iesniegt tiesā maksātnespējas procesa pieteikumu, jo parādnieks nespēj nokārtot parādsaistības, kurām iestājies samaksas termiņš (lietas 58.59.lapa).

Maksātnespējas likuma 57.panta 5.punktā noteikts, ka parādniekam piemēro juridiskās personas maksātnespējas procesu, ja parādnieks nespēj nokārtot parādsaistības, kurām iestājies izpildes termiņš.

No lietas materiāliem izriet, ka SIA "/uznemums/" nodokļu parādus nav ne labprātīgi samaksājusi, ne arī tos ir bijis iespējams piedzīt, piemērojot piedziņas līdzekļus, tādējādi konkrētajā gadījumā konstatējama Maksātnespējas likuma 57.panta pirmās daļas 5.punktā noteiktā pazīme - parādnieks ilgāk nekā divus mēnešus nespēj nokārtot parādsaistības, kurām iestājies izpildes termiņš.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka iestāde pareizi konstatējusi, ka sūdzības iesniedzējs kā SIA "/uznemums/" valdes loceklis nav izpildījis Maksātnespējas likuma 60.panta trešajā daļā paredzēto pienākumu, tādējādi ir izdarījis administratīvo pārkāpumu, par kuru atbildība paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.^{35}pantā.

Tiesa izvērtējot iestādes lēmuma motivāciju, kas norādīta šā sprieduma aprakstošajā daļā, atzīst, ka tā ir pareiza un pilnībā pietiekama, proti, iestāde, izvērtējot konkrētās lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, pamatoti atzina, ka sūdzības iesniedzējs pamatoti saukts pie administratīvās atbildības par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.^{35} panta regulēto administratīvo pārkāpumu.

Iestādes lēmums pieņemts likumīgi un pamatoti. Lēmums atbilst Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa noteikumiem, pieņemts ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus un materiālo tiesību normas, tādēļ tiesai nav pamata to atcelt.

Tiesa atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{13} panta trešajai daļai pievienojas iestādes lēmumā norādītajai motivācijai un līdz ar to izvērstāku argumentu izklāstu šajā sakarā nenorāda.

Tiesā nav iegūti tādi pierādījumi, kas nebūtu zināmi iestādei uz lēmuma pieņemšanas brīdi.

Tiesa par nepamatotu atzīst arī sūdzības iesniedzēja norādi, ka kreditoram pašam ir tiesības iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu tiesā, tādā veidā atrisinot situāciju un neuzliekot pienākumu to darīt komercsabiedrības valdes loceklim, jo pienākumu iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu tiesā, ja parādnieks nespēj nokārtot parādsaistības, kurām iestājies izpildes termiņš, parādniekam uzliek normatīvie akti. Tādējādi tieši komercsabiedrības vadītājs ir atbildīgs par normatīvajos aktos noteiktās nodokļu maksāšanas kārtības ievērošanu, tāpat arī atbildīgs par Maksātnespējas likuma 60.panta trešajā daļā paredzētā pienākuma izpildi.

Tiesību pārkāpuma sākumpunkts ir brīdis, kad saprātīgi varēja konstatēt, ka kapitālsabiedrībai pastāv kāda no Maksātnespējas likumā noteiktajām maksātnespējas procesa pazīmēm, kas tai rada pienākumu iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu. Tas nozīmē, ka krietna un rūpīga saimnieka gādības mēraukla ir objektīvi abstraktie kritēriji, nevis valdes locekļa subjektīvās spējas vai uztvere. Tādējādi valdes loceklis savlaicīgu maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšanu nevar attaisnot ar subjektīviem kritērijiem, piemēram, pieredzes trūkumu, nezināšanu vai kapitālsabiedrības finansiālā stāvokļa neadekvātu novērtēšanu (*E.Novicāne "Valdes locekļa atbildība par savlaicīgu maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšanu". Jurista Vārds, Nr.4 (806) 2014.gada 28.janvāris*).

VID konstatēja, ka SIA "/uznemums/" ir nokavētie nodokļu maksājumi valsts budžetam 1 117 710,86 EUR apmērā, kuriem iestājies izpildes termiņš. No lietas materiāliem izriet, ka SIA "/uznemums/" labprātīgi nodokļu maksājumus budžetā nav veikusi, vienošanos ar VID par nodokļu parāda nomaksu nav panākusi un nav bijis iespējams tos piedzīt arī bezstrīdus kārtībā, kā arī lietā nav saņemta informācija, ka tiesā līdz sūdzības izskatīšanas dienai būtu iesniegta un ierosināta tiesiskās aizsardzības procesa lieta vai maksātnespējas process.

Pamatojoties uz minēto, tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā iesniedzēja sūdzībā minētie faktiskie apstākļi neietekmē administratīvā pārkāpuma sastāvu un nevar kalpot kā attaisnojošs iemesls maksātnespējas procesa pieteikuma neiesniegšanai. Līdz ar to sūdzības iesniedzējs ir saucams pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.^{35}panta.

Ņemot vērā minēto, tiesa pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, izvērtējusi pārsūdzētajā lēmumā norādīto pamatojumu, kopsakarā ar sūdzībā norādītajiem argumentiem, atzīst, ka /pers. A/ izdarītais administratīvais pārkāpums ir pareizi kvalificēts pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.^{35}panta, un viņa vaina ir pierādīta ar lietā esošajiem pierādījumiem, līdz ar to nav pamata Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora p.i. 2018.gada 1.jūnija lēmuma Nr.30.7-22.11/2440 atcelšanai.

Vienlaicīgi tiesa vērtē piemērotā soda pamatotību.

Administratīvais sods ietver sevī leģitīmus mērķus tā piemērošanā, proti, mērķi, kas tieši vērsts uz pārkāpēju – ieaudzināt apzinīgu attieksmi pret saviem pienākumiem un atbildību, kā arī mērķi aizsargāt valsts un sabiedrības intereses, personiskās tiesības un brīvības, kā arī nostiprināt likumību, novērst tiesību pārkāpumus (*sk. Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 1.pantu).*

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.^{35}panta sankcija paredz uzlikt naudas sodu fiziskajām personām vai valdes loceklim no divsimt astoņdesmit līdz septiņsimt *euro*, atņemot valdes loceklim tiesības ieņemt noteiktus amatus komercsabiedrībās vai bez tā.

Konkrētajā gadījumā valdes loceklim administratīvais sods, noteikts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.[35]panta sankcijā noteiktajā maksimālajā apmērā, tas ir, 700,00 EUR apmērā.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 29.[1]pantā noteikto, tiesības ieņemt noteiktus amatus var atņemt uz laiku no viena gada līdz trim gadiem,

No minētajām tiesību normām izriet, ka papildsoda - tiesību ieņemt noteiktus amatus komercsabiedrībās atņemšana - piemērošana nav obligāta, un iestādei ir pienākums individuāli izvērtēt katru konkrēto gadījumu gan attiecībā uz papildsoda piemērošanu vispār, gan uz tiesību atņemšanas termiņu.

Sūdzības iesniedzējam par konkrēto pārkāpumu piemērots ne tikai maksimālais naudas sods, bet arī iespējamais maksimālais papildsods, proti, atņemtas tiesības ieņemt noteiktus amatus uz trim gadiem.

Tiesa atzīst, ka atbildību mīkstinoši un apstākļi lietā nav konstatēti.

Iestāde lēmumā norāda, ka atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 34.panta pirmās daļas 1.punktam tika konstatēts atbildību pastiprinošs apstāklis.

Tiesa pievienojas lēmumā norādītajam un atzīst, ka lietā konstatējams atbildību pastiprinošs apstāklis pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 34.panta pirmās daļas 1.punkta, jo sūdzības iesniedzējs pēc iestādes izteiktā brīdinājuma parādu nenomaksāja, un maksātnespējas pieteikumu tiesā neiesniedza.

Iestāde lēmumā konstatējusi, ka sūdzības iesniedzēja darbībām ir sistēmisks raksturs, lietas materiālos nav pierādījumu, ka valdes loceklis iepriekš par analogiem vai līdzīgiem pārkāpumiem ir sodīts, līdz ar to tiesa atzīst, ka Valsts ieņēmumu dienesta apgalvojums par pārkāpumu sistēmisko raksturu nav pamatots.

Attiecībā uz papildsoda piemērošanu, tiesa norāda, ka atbilstoši likumam "Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 1.punktam – nodoklis ir ar likumu noteikts obligāts periodisks vai vienreizējs maksājums valsts budžeta vai pašvaldību budžetu (pamatbudžeta vai speciālā budžeta) ieņēmumu nodrošināšanai un valsts funkciju un pašvaldību funkciju finansēšanai.

Arī Satversmes tiesa ir norādījusi, ka nodokļi pamatā īsteno fiskālo funkciju, kas nodrošina ieņēmumus valsts budžetā. Ar budžeta palīdzību valsts spēj pildīt savas funkcijas un pienākumus, tostarp arī pamattiesību nodrošināšanas jomā (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2010.gada 6.decembra spriedumu lietā Nr.2010-25-01 9.punktu, Satversmes tiesas 2016.gada 15.novembra spriedumu lietā Nr.2015-25-1, pieejams www.satv.tiesa.gov.lv*).

Tādējādi papildsods, kas noteic aizliegumu ieņemt noteiktus amatus komercvadības un pārvaldes institūciju pārvaldības jomā uz noteiktu laiku, ir vērtējams kā samērīgs un vērsts uz leģitīma mērķa sasniegšanu, proti, no vienas puses, atturot pārkāpēju no dalības komercvadībā, lai sasniegtu administratīvā soda mērķi, bet no otras puses, lai tiktu veidota normatīvajiem aktiem atbilstoša komercvide, ņemot vērā to, ka nodokļu maksājumi valsts budžetā pilda sabiedrības labklājības un ekonomiskās stabilitātes funkciju.

Tiesa uzskata, ka konkrētajā gadījumā pie konstatētajiem apstākļiem, soda mērķis ir sasniedzams, piemērojot gan pamatsodu, gan papildsodu. Tiesa, izskatot sūdzību nekonstatē jaunas ziņas par faktiem, kas attiecīgi būtu par pamatu iestādes lēmuma atcelšanai, nekonstatē apstākļus, kuru dēļ iestādes lēmumā sniegtais pierādījumu vērtējums nebūtu pareizs.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka noteiktais sods pilnībā atbilst Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 22.pantā noteiktajam soda mērķim un piemērots pamatoti un atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 32.panta prasībām.

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments, atsaucoties uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņām, vairākkārt savos nolēmumos norādījis, ka no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumus, bet tas nav jāsaprot kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu. Tiesai ir jāuzklausa argumenti, bet nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (*Senāta 2010.gada 11.marta sprieduma lietā Nr. SKA-66/2010 14.punktu, 2012.gada 21.februāra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA-186/2012 10.punktu, 2013.gada 1.jūlija rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA-584/2013 10.punktu*).

Ņemot vērā minēto, tiesa nevērtē citus argumentus, jo tie nav atzīstami par nozīmīgiem no tiesību viedokļa, kā arī tie neietekmē tiesas izdarītos secinājumus.

Šādos apstākļos tiesa nekonstatē likumīgu pamatu atcelt pārsūdzēto Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora p.i. 2018.gada 1.jūnija lēmumu Nr.30.7-22.11/2440.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12] panta otrās daļas 1.punktu, tiesa

nosprieda

atstāt negrozītu Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora p.i. 2018.gada 1.jūnija lēmumu Nr.30.7-22.11/2440, un /pers. A/ sūdzību noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 10 (desmit) darba dienu laikā no pilna nolēmuma pieejamības dienas tiesas kancelejā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā (Jūrmalā).

Sprieduma pieejamības datums Rīgas rajona tiesas (Jūrmalā) kancelejā – 2019.gada 18.janvārī.

Tiesnese G.Lapiņa